

Bestäm dyngbaggar med hjälp av ny, fin nyckel!

Ljungberg, H. & Hall, K. 2009. Nyckel till svenska dyngbaggar. – Länsstyrelsen Gotland. ISBN 978-91-975800-9-0. 33 sidor i A4-format. Pris 98 kr på Naturbokhandeln.

“Åh, vad de är vackra”, är det första jag tänker när jag öppnar Nyckel till svenska dyngbaggar. Det är bra, för jag har under årens lopp haft vissa problem att övertyga mina vänner om charmen hos de här skalbaggarerna som dras med ett så smutsigt och lite avskräckande levnadsätt. Men nu tror jag att jag kommer att lyckas!

Den nya dyngbaggenyckeln omfattar 55 arter och är fylld av mycket vackra bilder av Krister Hall och Göran Liljeberg i den nya fototeknik som ger tredimensionell känsla och skarpa från topp till tars. Också specifika karaktärer illustreras tydligt och fint med bilder, Layouten är trevlig och förtjänstfullt luftig vilket gör bilderna rättvisa.

Dyngbaggarerna anses svåra att bestämma och det kan delvis bero på att de gamla nycklarna är långa och komplicerade. Denna nya nyckel är betydligt enklare och baserad på karaktärer som ska vara lättanvända men ändå så tillförlitliga som möjligt. Så vitt jag kan bedömma tror jag att författarna har lyckats väl. Nyckeln för horn- och dvärgdyvlar i släktet *Ontophagus* är mycket förenklad och med nya och väl illustrerade skiljekaraktärer. Bestämningen av det stora släktet *Aphodius* har förenklats genom att dela upp det i nio olika grupper och även här är nyckeln ny. Dessutom ligger artbeskrivningar och bilder i direkt anslutning till nyckeln vilket minskar mängden tröttsamt bläddrande. Jag noterar tacksamt att det i nästan alla fall där man använder jämförande karaktärer finns bild på båda alternativen. På flera ställen är klassiska karaktärer skildrade ur nya och bättre vinklar.

Nyckeln är så bra att den skulle kunna användas av nybörjare. Men för att personer som inte bestämt skalbaggar tidigare (eller är lite ringrostiga) ska kunna använda nyckeln krävs ett morfologiskt schema som talar om vad kroppsdelarna heter, en mängd ordförklaringar (ord som skutell, microsulptur och ändsporre är inte självklara trots mycket bra bilder) samt pilar på vad som avses i detaljbilderna. Även könsskillnaderna kunde illustreras på ett mer hel-

Nyckel till svenska dyngbaggar

täckande vis. Nu nämns det att de finns, men bara i något fall finns bild på båda könen och en förklaring som beskriver vilken skillnaden är. Men vinsten med denna nyckel är också att den är kortfattad och lätt att tränga in i och det är nog en medveten rationalisering att inte fördjupa sig i könsskillnaderna just här.

Nyckeln är gjord i med ringpärm och med oömt omslag som gör den möjlig att ta med ut. Jag hoppas att nyckeln ger ett fortsatt uppsving för dyngbaggeintresset. Både dyngbaggarerna och denna genomarbetade och nytänkande nyckel förtjänar det. Om fler letar dyngbaggar kan vi få ännu bättre känsla för hur det står till för denna utsatta grupp i Sverige. Så ut och gör dyngbaggetricket i sommar! Fyll en hink med vatten och lägg i en fuktig-halvtorr komocka, häst- eller fårspillning. Vänta på vad som kommer upp!

Karolina Vessby